

Álit

um

yrkisskúlaskipan

Arbeiðsbólkurin, sum landsstýrismaðurin
í undirvísingarmálum setti í februar 1997
til at gera uppskot um lóg um yrkisskúlar.

September 1997

2116-18 ¹⁰/96

Innihaldsyvirlit

Inngangur

Formæli formansins	5
Tilnevning og arbeiðssetningur	7
Arbeiðið í arbeiðsbólkinum og niðurstøða	9

Verandi skipan

Almenn lýsing	11
---------------	----

Uppskot um nýggja skipan

Almenn lýsing	17
Skúlaformur	17
Leiðsluformur	17
Játtan og roknskapur	18
Viðtøkur	18

Uppskot um lóg

Samandráttur	19
Lógaruppskot:	
1. Góðkenning av yrkisskúlum o.a.	20
2. Leiðsluviðurskifti	20
3. Játtan	22
4. Roknskapur og grannskoðan	23
5. Ymsar ásetanir	23
6. Gildissetan	23
Almennar viðmerkingar:	24
a) Frágreiðing um galdandi lóggávu	
b) Samandráttur av nýskapanini við uppskotinum	
c) Fíggjarligur kostnaður av uppskotinum	
d) Hværji hava havt uppskotið til hoyringar	
Serligar viðmerkingar:	25
Viðmerkingar til einstøku lógargreinirnar	

Uppskot um meginviðtøkur

Almenn lýsing	29
Uppskot	30

Fylgiskjøl

1. Uppskot - gjørt av øðrum bólki í aug. '96	36
2. Fylgiskriv um uppskot frá aug. '96	43
3. Notat um játtanar- og roknskaparviðurskifti	45

Inngangur

Formæli formansins

Við hesum leggur arbeðsbólkurin, ið landsstýrismaðurin setti í februar 1997 at gera uppskot um lóg um yrkisskúlar í Føroyum, *Álit um yrkisskúlaskipan*, fram.

At endurskoða skipanina fyri yrkisskúlar kann síggjast sum eitt framhald av nevndararbeiðinum at endurskoða yrkisútbúgv-ingarskipanina, eitt arbeiði, sum endaði í januar 1997 við álitinum *Álit um yrkisútbúgvingskipan*.

Kjarnin í tí álitinum er eitt lógaruppskot (*Løgtingslóg um yrkis-útbúgvingar*) við reglum um eitt *yrkisútbúgvingarráð*, sum í tilmælum sínum til landsstýrismannin viðger mál sambært givnum lógarheimildum, og *yrkisnevndum*, ið tekur støðu til spurningar viðvíkjandi teimum einstøku útbúgvingunum. Í niðurstøðuni mælir tann nevndin m. a. til, at lóg um yrkis-skúlar verður sett í gildi sum skjótast.

Hjá hesum arbeðsbólkinum er høvuðssetningurin - sambært tilnevningarskrivinum frá 7. februar 1997 - at gera uppskot til lóg um yrkisskúlar við støði í *Áliti um yrkisskúlar*, sum leiðslurnar á handilsskúlanum og teknisku skúlunum av sínum eintingum lögdu fyri landsstýrismannin í august 1996. Í tilnevningarskrivinum verður sagt m.a., at tryggjast skal, at "... andsøgn ikki er millum uppskot til lóg um yrkisútbúgvingar og uppskot til lóg um yrkisskúlar".

Í báðum teimum nevndu álitunum (um yrkisútbúgvingarskipan og yrkisskúlar) verður víst á, at lógarkarmarnir á hesum økjum eru óruddiligir, og at dagføringar eru alneyðugar. M.a.: samstundis sum partur av galdandi føroyskum reglum á hesum øki byggir á eldri danskar reglur, sum eru farnar úr gildi í Danmark, hevur verið neyðugt í Føroyum at vísa til danskar kunngerðir, tí at føroyskar kunngerðir ikki eru gjørdar.

Í stuttum eru tveir høvuðstættir í eini lóg um yrkisskúlar: *stýring* og *fígging*. Viðvíkjandi *stýringini* er aðalspurningurin um ein yrkisskúli skal skipast sum ein sjálvsognarstovnur ella landsstovnur. Higartil hava yrkisskúlarnir verið skipaðir sum sjálvsognarstovnar, og í bólkinum hava skúlaumboðini gjørt

vart við, at sjálvsognarskipanin eigur at varðveitast, eins og mælt verður til í álitinum um yrkisskúlar (aug. '96).

Arbeiðsbólkurin heldur, at spurningurin hvørt yrkisskúlarnir framhaldandi eiga at vera skipaðir sum sjálvsognarstovnar ella landsstovnar er so týðningarmikil, at ynskiligt var at fáa greiðari boð frá landsstýrismanninum - arbeiðssetningurin gav ikki greiða ábending hesum viðvíkjandi. Fundir hava verið við landsstýrismannin um spurningin, og í svari frá landsstýrismanninum dagfest 26. juni 1997 upp á fyrispurning frá arbeiðsbólkinum er neyvari tilskilað, hvussu yrkisskúlarnir eiga at skipast.

Tað uppskotið um *stýring*, sum bólkurin einmælt leggur fram, er ein *sjálvsognarskipan*, ið virkar soleiðis, at landsstýrismaðurin setir stýrisformannin og skúlastjóran eftir tilmæli frá skúlastýrinum og hinar stýrslimirnar eftir tilmæli frá avvarðandi felagsskapum.

Viðvíkjandi *fígging* mælir arbeiðsbólkurin til, at til *alment góðkent undirvísingavirksemi* fáa hesir sjálvsognarstovnar játtan á fíggarløgtingslógini eins og aðrir landsstovnar - og ikki eftir serligari stuðulslóggávu. Harumframt hava stovnarnir annað virksemi, sum verður fíggað við eitt nú brúkaragjaldi ella serstøkum studningsjáttanum á fíggarlógini.

Uppskotið frá arbeiðsbólkinum um stýrisform og fíggingarhátt er í samljóði við svarið frá landsstýrismanninum dagfest 26. juni 1997 - tó við tí fráviki, at tá ið landsstýrismaðurin setir formannin í skúlastýrinum, eigur hetta at verða gjørt eftir tilmæli frá hinum limunum í stýrinum.

Tað er vón mín, at hetta uppskotið um yrkisskúlaskipan kann skapa fyritleyktir fyri greiðum leikreglum - bæði hjá yrkis-skúlunum og landsins myndugleikum.

Petur Zachariassen,
formaður í arbeiðsbólkinum

Tilnefning og arbeidssetningur

Landsstýrismaðurin í undirvísingarmálum, Eilíf Samuelsen, hevur í skrivi, dagfest 7. februar 1997, tilnevnt limir í ein arbeidsból til at gera uppskot um lóg um yrkisskúlar.

Í arbeidsbólkinum sótu:

Petur Zachariassen, lektari og formaður í arbeidsbólkinum

Petur Oluf Hansen, undirvísingarleiðari

John Rajani, fíggarfulltrúi

Ragnar Magnussen, skúlastjóri

Rúni Heinesen, skúlastjóri

Høgni J. Høgnesen, lögfrøðingur

Jákup í Gerðinum, felagsskrivari

Nevndin skipaði seg við Petur Oluf Hansen sum ritstjóra og Rúna Heinesen sum fundarskrivara.

Í tilnevningarskrivinum verður m.a. sagt:

“... Heitt verður á ... at gjøgnumganga Álitið um Yrkisskúlar. Eisini skal innihaldið í nevnda álitið samanberast við Uppskot um lóg um Yrkisútbúgvingar fyri á tann hátt at tryggja, at andsøgn ikki er millum uppskot til lóg um yrkisútbúgvingar og uppskot til lóg um yrkisskúlar ...”

Í seinni skrivi frá landsstýrismanninum til arbeidsbólkin, dagfest 26. juni 1997, verður m.a. sagt:

“Vísandi til fyrispurning, ... er landsstýrismaðurin í skúlumálum av tí fatan, at

- 1. yrkisskúlar eiga at skipast sum sjálvsognarstovnar við avmarkaðum heimildum*
- 2. roknskaparviðurskiptini hjá yrkisskúlunum fylgja galdandi lóggávu um roknskaparverk landsins o.a.*
- 3. lógin er í samsvari við uppskoti um lóg um yrkisútbúgvingar*
- 4. heimildarbýtið millum landsstýrismann, nevnd og stjóra er í høvuðsheitum:*
 - Landsstýrismaður setir nevndarformannin, setir stjóran (og loysir hann úr starvi), tilnevnir hinar 6 limirnar eftir uppskoti frá arbeidsgevarum (2), arbeidstakarum (2), kommunum (1), starvsfólki (1) ...*
 - Nevnd tilmælir setan av stjóra, setir lærarar í føstum starvi eftir tilmæli frá stjóranum ...*

- *Stjóri hevur dagligu leiðsluna um hendi, útinnað viðtøkur nevndarinnar, útinnað lógir, kunngerðir, reglur o.a., settir tímalærarar, settur onnur starvsfólk ...* ”

Viðmerkjast skal, at arbeiðsbólkurin nýtir heitið “skúlastýrið” um ovastu leiðslu skúlans. Hetta heiti, heldur enn heitið “nevnd”, metir arbeiðsbólkurin vera best hóskandi, tá ið talan er um leiðsluna á einum sjálvsognarstovni. ið veitir undirvísing.

Heitið “yrkisskúlar” nýtir arbeiðsbólkurin um skúlar, sum eru sjálvsognarstovnar, ið veita yrkisútbúgvingar. Hesir eru í verandi løtu Føroya Handilsskúli, Tekniski skúli í Tórshavn og Tekniski skúli í Klaksvík.

Fiskivinnuskúlin, sum vanliga eisini kemur undir heitið yrkisskúli, samanber løgtingslóg nr. 43 frá 5. mai 1987 um “Føroya Yrkisskúla fyri fiskaíðað og havbúnað”, er skipaður sum landsstovnur. Hjalagda uppskot um lóg og meginviðtøkur kunnu tí - sum er - ikki fáa gildi fyri Fiskivinnuskúlan.

Arbeiðið í arbeiðsbólkinum og niðurstøða

Arbeiðsbólkurin hevði sín fyrsta regluliga fund tann 20. februar 1997 og hevur tilsamans havt 15 fundir. Seinasti nevndarfundur var 9. september 1997. Harumframt hava limirnir í arbeiðsbólkinum arbeitt við álitinum millum regluligu fundirnar.

Í arbeiðsbólkinum hevur orðaskiftið mest snúð seg um, hvussu yrkisskúlar eiga at verða skipaðir, t.e. hvør stýringarformur eigur at verða nýttur (sjálvsagnarstovnur ella landsstovnur), heimild og ábyrgd hjá skúlaleiðslum, um miðfurring ella miðsavnan av heimildum og avgerðum.

Við støði í nevndu uppskotum og við støði í arbeiðssetninginum hjá arbeiðsbólkinum, mælir arbeiðsbólkurin til, at yrkisskúlaskipanin í høvuðsheitum hevur hesar meginreglur:

- a) sjálvsagnarstovnar, ið veita yrkisútbúgvingar, hava eitt lógargrundarlag, sum saman við lóg um yrkisútbúgvingar veitir skúlunum eitt trygt og samanhangandi støði undir fremjanini av skúla- og útbúgvingarmøguleikunum
- b) eitt skúlastýri verður sett við hvønn sjálvsagnarstovn. Landsstýrismaðurin setir formannin og hinar stýrisslimirnar eftir tilmæli
- c) landsstýrismaðurin setir skúlastjóran eftir tilmæli frá skúlastýrinum
- d) undirvísingavirksemið á yrkisskúlum verður fíggað við játtan á fíggarløgtingslógini, og sjálvsagnarstovnar skulu fylgja reglunum um roknskaparhald landsins

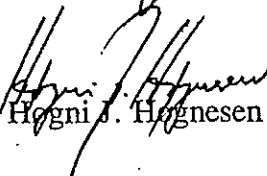
Mett verður, at lógaruppskotið, sum arbeiðsbólkurin hevur gjørt, er í samsvari við arbeiðssetningin í tilnevningarskrivinum, m.a., at gera uppskot um lóg um yrkisskúlar, og at uppskotið er í samsvari við uppskotið um lóg um yrkisútbúgvingar. Arbeiðsbólkurin metir, at hjálagda lógaruppskot lýkur neyðugu krøvini til eina yrkisskúlaskipan, og at tilmæltar yrkisskúlaskipan kann javnmetast við aðrar líknandi skipanir.

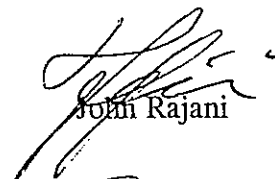
Tórshavn í september 1997

Petur Zachariassen
formaður

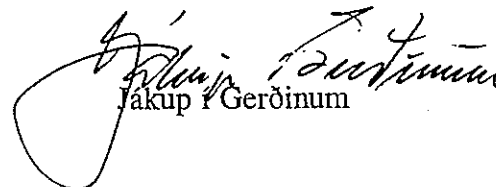

Petur Oluf Hansen

Ragnar Magnussen

Hogni J. Hognesen

John Rajani

Rúni Heinesen

Jakup í Gerðinum

Verandi skípan

Søgulígt baksýni

79-rammulógin

Við yvirtøkuni av undirvísingarkerkinum varð nýggj lóg (79-rammulógin) nr. 54 frá 14. febr. 1979 um “Lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler” eftir samráðingar við heimastýrið og eftir tilmæli frá Føroya Landsstýri sett í gildi í Føroyum við kunngerð nr. 363 frá 9. august 1979 um “ikrafttræðelses-tidspunktet for lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler” við virknaði frá 1. august 1979.

Samstundis fekk kapitl 5 um “Sjálveigandi stovnar” í lógtíngslóg nr. 58 frá 2. oktober 1978 um skúlafyrísíting gildi.

Sambært § 1 í 79-rammulógini er landsstýrinum (nú landsstýrismaðurin sambært stýrisskipanarlógina) heimilað at góðkenna tilskílaðu skúlar, meðan heimastýrið (landsstýrið og lógtíngið) sambært § 2 er heimilað at áseta gjøllari reglur um innihaldið, vavið og tilrættaleggingina av undirvísingini í teimum av landsstýrinum góðkendu skúlum.

65-Fyriskípanin

Samstundis, sum rammulógini kom í gildi, varð “Anordning for Færøerne om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler og tilskud m.v. til disse skoler” (65-fyriskípanin) sett úr gildi. Í § 3 stk. 2 í 79-rammulógini var tó ásett, at undirvísingarmálaráðharrin avgjórði í samráð við heimastýrið, nær §§ 4-18 í fyriskípanini, ið eru um rakstrarstudning, lán og studning til ílógur, skuldu setast úr gildi.

Ein av treytunum fyri ílugu- og rakstrarstudningi (§4b í 65-fyriskípanini) var, at skúlin var skípaður sum sjálvsognar-stovnur.

Eftir uppskoti til samtyktar frá landsstýrinum 21. desember 1994 (Lógtíngsmál nr. 65/1994: Avtøka av kgl. fyriskípan nr. 392 frá 3. november 1965 (j.nr. 2105/12/92)), ið varð lagt fram 2. januar 1995, samtykti lógtíngið tann 15. mai 1995 at

heita á danska undirvísingarmálaráðharran um at seta §§ 4-18 í nevndu fyriskipan úr gildi.

Í viðmerkingunum í uppskotinum til samtyktar skrivar landsstýrið m.a.: Tá omanfyri nevnda samtykt er sett í verk, falla burtur "anordning nr. 518 af 23. september 1977 om ændring af anordning for Færøerne om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmesterskoler og tilskud m.v. til disse skoler", "bekendtgørelse nr. 315 af 6. juli 1967 om ikraftsættelse på Færøerne af bestemmelse om tilskud m.v. til handelsskoler, tekniske skoler, maskinmester- og maskinist-skoler" og "bekendtgørelse nr. 438 af 29. november 1967 om ikraftsættelse på Færøerne af bekendtgørelse om godtgørelse af udgifter til lærlinges befordring i forbindelse med deltagelse i undervisningen på handelsskoler og tekniske skoler".

Tær 4 rammulógirnar eru í stóran mun útfyltar við lógum v.m., sum eru neyðugar fyri virksemini á teimum ymisku útbúgvingunum.

Viðvíkjandi "Anordning for Færøerne nr. 392 af 3. november 1965 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester og maskinist-skoler og tilskud til disse skoler" er at siga, at hesin bert lutvíst er farin úr gildi, nevniliga greinirnar 1 - 3.

Eftir er formliga at seta úr gildi restina av omanfyri nevndu "anordning", nevniliga greinirnar 4-18. Síðani skulu viðurskiptini hjá vinnuskúlunum skipast í samsvari við løgtingslóg nr. 58 um skúlafyrising frá 2. oktober 1978 kap. 5, greinirnar 23-26.

Hetta merkir, at stýringin frammyvir fer fram eftir føroyskari lóggávu, og í tí sambandi verða skiftisreglurnar í gomlu dansku skipanini at seta úr gildi.

Viðmerkjast skal til seinast, at sambært skrivi frá Ríkisumboðnum, dagf. 16. juni 1992, er at siga, at "Bestemmelserne i disse paragraffer ophørte imidlertid i realiteten med at have virkning fra 1. januar 1988, hvor bloktilskudsformen efter aftale af 9. marts 1987 mellem den danske regering og landsstyret blev iværksat".

Ráðharrin eftirlíkaði ynski lögtingsins og kunngjórði tann 22. september 1995, at omanfyri nevndu greinir í 65-fyriskipanini vórðu settar úr gildi við virknaði sama dag. Hetta varð síðani kunngjört í Kunngerðablaðnum B 23. november 1995.

Blokkstuðulsskipanin

Í sambandi við at blokkstuðulsskipanin varð sett í gildi frá og við figgjarárinum 1988, varð millum annað samtykt lóg nr. 722 frá 18. november 1987 “Om tilskud til Færøernes hjemmestyre på undervisningsområdet”.

§ 4 í hesi lóg er soljóðandi: *“Færøernes hjemmestyre kan indenfor rammerne af gældende lovgivning frit disponere over tilskuddet”*.

Við hesum er danska lóggávan á økinum sett úr gildi.

Galdandi lóggáva

Hereftir er tað sostatt føroyska skúlalóggávan, herundir serliga kap. 5, §§ 23-26, um “Sjálveigandi stovnar” í løgtingslóg nr. 58 frá 2. oktober 1978 um skúlafyrisiting, sum broytt við løgtingslóg nr. 55 frá 20. mai 1996, har heimildirnar hjá Landsskúlafyrisitingini og Landsskúlaráðnum vórðu lagdar til landsstýrismannin sambært galdandi stýrisskipanarlóg.

Innihaldið í kap. 5 er í stuttum:

Sambært § 23 í lógini um skúlafyrisiting skal ein sjálveigandi stovnur, ið gevur undirvísing, sum miðar ímóti einari alment góðkendari útbúgving ella roynd, góðkennast av landsstýrismanninum at hava rætt til at geva hesa undirvísing. Somuleiðis skulu viðtøkurnar sambært § 23, stk. 2 í skúlafyrisitingarlógini fyri tilíkar stovnar góðkennast av landsstýrismanninum. Áðrenn broytingina í skúlafyrisitingarlógini við løgtingslóg nr. 55 frá 20. mai 1996, var Landsskúlaráðið góðkenningar-myndugleiki. Í § 23 er ásett, at allir sjálveigandi undirvísingarstovnar verða leiddir av einum fyristøðumanni og eru undir eftirliti av einari serligari nevnd. Viðmerkjast skal, at sambært viðtøkunum skipar nevndin seg sjálv. Sambært § 25 skal nevndin geva tilmæli til landsstýrismannin um undirvísingarætlan, setan av fyristøðumanni og lærarum og loysn úr starvi av teimum. Áðrenn broytingina í skúlafyrisitingarlógini frá 20. mai 1996 var tilmælið gjørt til Landsskúlaráðið.

Somuleiðis ger nevndin í samráð við lærararáðið árliga fíggarætlan fyri skúlan.

Føroya Handilsskúli og Tekniski skúlin í Klaksvík finga í 1985 viðtøkur sínar sambært § 23, stk. 3 í lógini um skúlafyrisiting góðkendar av Landsskúlaráðnum, soleiðis at tær vóru í samsvari við ásetingarnar í kapittul 5 í nevndu lóg.

Í 1988 varð uppskot um nýggjar viðtøkur fyri Tekniska skúla í Tórshavn gjørt, sum tó ongantíð er endaliga góðkent.

Sambært § 38 í lógin um skúlafyrisiting skulu allar fyrisitingarligar reglur ella praksis fyri ella góðkenning av skúlum ella stovnum, sum eru galdandi, tá lógin fær gildi, framvegis vera galdandi, til tær eru avloystar av teimum røttu myndugleikunum eftir lógini. Tað vil við øðrum orðum siga, at tær lógir, reglur og siðvenjir, sum galdandi hevur verið, framvegis verður galdandi, til aðrar reglur eru givnar sambært lógina um skúlafyrisiting.

Sostatt má haldast, at viðtøkurnar fyri Tekniska skúla í Tórshavn frá 23. august 1960, ið sambært § 11 hava gildi frá 1. apríl 1959, framvegis eru galdandi, og at nevndin setir og loysir fyrisstøðumannin úr starvi samsvarandi reglunum í § 3 í viðtøkunum. Hesar viðtøkurnar eru ikki í samsvari við ásetingarnar í kapittul 5 í lógini um skúlafyrisiting. Sambært § 10 í viðtøkunum hjá Tekniska skúla í Tórshavn kunnu tær ikki verða broyttar uttan góðkenning frá Havnar Handverksmeistarafelag, Tórshavnar Býráð, Føroya Landsstýri og danska handilsmálaráðnum.

Hvat fíggarligum spurningum viðvíkur, herundir spurningurin um studning, ásetir § 23, stk. 3 í skúlafyrisitingarlógini, at "allir sjálveigandi undirvísingarstovnar, ið sambært lóg ella fíggarlógargjáltan hava rætt til studning frá tí almenna, fáa studningin ávístan av landsstýrismanninum eftir nærri av landsstýrismanninum ásettum reglum."

Sum áður nevnt er 65-fyriskipanin, ið ásetir reglur fyri studningi til sjálveigandi stovnar, avtikin, so tað er § 23 í skúlafyrisitingarlógini, sum er støðið undir gjáltanini til sjálvsognarstovnar.

Við heimild í § 23, stk. 3, hefur Landsskúlafyrisitingin gjört rundskriv, dagfest 22. desember 1995, “um at ávísa sjálveigandi undirvísingarstovnum studning”.

Viðmerkjast kann, at lógin um skúlafyrisiting í mesta mun tykist at vera ein lóg um fyrisiting av fólkkaskúlanum heldur enn av øðrum skúlum, og eru tær fyrisitingarligu reglur, sum nevndar eru í kapitl 1 og 2 (sum serliga eru um fólkkaskúlan) bert í lítlan mun hóskandi til fyrisiting av sjálvsognarstovnum.

Við undantak av ásetingunum í viðkomandi útbúgvingarlógum, er fyrisitingarliga regluverkið hjá yrkisskúlunum (t.e. handilsskúlum og tekniskum skúlum), sum eru skipaðir sum sjálvsognarstovnar, samanumtikið hetta:

1. Løgtingslóg nr. 58 frá 2 oktober 1978 um skúlafyrisiting við seinni broytingum sambært løgtingslóg nr. 55 frá 20. mai 1996. *(Viðmerkjast skal, at tann parturin av lógini, sum snýr seg um sjálveigandi undirvísingarstovnar (Kap. 5), má verða settur úr gildi, um fyriliggjandi uppskot um lóg um yrkisskúlar verður sett í gildi).*
2. Rammulóg nr. 54 frá 14. februar 1979. *(Viðmerkjast skal, at orsøkin til at sett er í gildi rammulóg er, at nevndu skúlar eru yvirtiknir eftir § 9 í heimastýrislógini).*
3. Viðtøkur skúlanna. *(Viðmerkjast skal, at um fyriliggjandi uppskot um lóg verður sett í gildi, er neyðugt at broyta galdandi viðtøkur í samsvari við nýggju lógina um yrkisskúlar og í samsvari við samtyktar meginviðtøkur).*

Uppskot um nýggja skipan

Almenn lýsing

Við hesi skúlaskipan verður nýggj lóg sett í gildi, sum er ætlað at koma í staðin fyri galdandi ásetingar um yrkisskúlar í kapittul 5, §§ 23-26 í lógini um skúlafyrisiting og í staðin fyri tær reglur, sum annars hava havt gildi á yrkisskúlaøkinum. Somuleiðis er ein dagføring gjørd av skipanini, so at hon lýkur neyðug nútíðarkrøv og at nøktandi felags lógargrundarlag er gjørt fyri allar yrkisskúlar, ið eru sjálvsognarstovnar.

Í arbeiðssetninginum hjá arbeiðsbólkinum er m.a. sagt frá, at tryggjað eigur at verða, at andsøgn ikki er millum uppskotið um lóg um yrkisskúlar og uppskotið um lóg um yrkisútbúgvingar.

Við støði í nevndu uppskotum og við støði í arbeiðssetninginum hjá arbeiðsbólkinum, samanber skriv landsstýrismansins frá 26. juni 1997, hevur arbeiðsbólkurin gjørt hetta uppskot um lóg um yrkisskúlar, og skulu her í stuttum verða lýstar nakrar *meginreglur*:

Skúlaformur

Mælt verður til, at yrkisskúlarnir (heitið og hvørjir skúlar talan er um - sí bls. 8) framhaldandi verða skipaðir sum sjálvsognarstovnar. Fyri hvønn stovn verður valt eitt skúlastýri, ið er ovasta leiðsla stovnsins og hevur ábyrgd í málum viðvíkjandi útbúgvingum og rakstri stovnsins móttvegis avvarðandi landsstýrismanni. Skúlastjóri er dagligur leiðari á stovninum.

Leiðsluformur

Til ta ovastu leiðsluna í tí einstaka sjálvsognarstovninum verður eitt skúlastýri valt. Mælt verður til, at formaðurin í tí einstaka skúlastýrinum verður settur av landsstýrismanninum eftir tilmæli frá skúlastýrinum.

Við at velja formannin beinleiðis - heldur enn at stýrið skipar seg sjálvt - verður dentur lagdur á formansstarvið. Á henda hátt er formaðurin minni heftur av teimum serstøðum, ið aðrir stýrslimir hava. Eisini skal nevast, at í sambandi við játtanarviðurskiftini letur landsstýrismaðurin formliga sonevnda ræðisrættin til formannin, sum síðani letur hann víðari til skúlastjóran.

Hinir stýrisslimirnir verða settir av landsstýrismanninum eftir tilmæli frá avvarðandi felögum í samsvari við tær av landsstýrismanninum góðkendu viðtökum fyrri tann einstaka stovnin.

Játtan og roknskapur:

Viðvíkjandi figging verður mælt til, at játtan á lögtingsfiggjarlógini verður latin sjálvsognarstovnum til alment góðkent undirvísingavirksemi, sum er heimilað í útbúgvingarlógum og kunngerðum, t.d. FHS, SIT, lærlingaútbúgvingar, HH, HT o.a.

Umframt at lata játtan til alment góðkent undirvísingavirksemi, kann játtan eisini verða latin sjálvsognarstovni til onnur endamál, sum ikki eru ásett í útbúgvingarlógum og kunngerðum, herímillum um- og nýbygging av skúla og skúlaheimi, rentur og avdráttir av lánum og útgerð til undirvísingavirksemi.

Viðvíkjandi roknskaparviðurskiftum skulu sjálvsognarstovnar sambært lögtingslóg nr. 33 frá 23. mars 1994 um landsins almenna roknskaparhald v.m. og kunngerð nr. 114 frá 22. august 1996 um roknskaparverk landsins o.a. fylgja reglunum um almenna roknskaparhaldið.

Mælt verður til, at roknskaparviðurskiftini verða skipað í *tvey rensl*, soleiðis at greiður skilnaður er millum alment góðkent undirvísingavirksemi, og tað virksemi, sum er eginvirksemi sjálvsognarstovnsins, t.v.s. virksemi, sum *ikki* er heimilað í lógum og kunngerðum, herímillum skeiðsvirksemi o.l.

(Víst verður eisini til fylgiskjal 3 um játtan og roknskaparviðurskifti)

Viðtøkur

Mælt verður til, at gjørdar verða meginviðtøkur sum grundarlag undir viðtøkunum hjá tí einstaka stovninum. Viðtøkur stovnsins skulu góðkennast av landsstýrismanninum og samsvara við lóggávuna á økinum, herundir reglunum um roknskaparhald landsins. Viðtøkurnar skulu eisini greitt lýsa endamál stovnsins, verkevni og heimildir skúlastýrisins eins og mannagongdir í arbeiðinum í skúlastýrinum.

Uppskot um meginviðtøkur standa á bls. 29.

Uppskot um lóg

Samandráttur

Niðanfyri er ein samandráttur av innihaldinum í uppskotinum til *lóg um yrkisskúlar*:

Kap. 1 **Góðkenning av yrkisskúlum o.a. ásetir m.a.,** at landsstýrismaðurin skal góðkenna yrkisskúla at veita undirvísingarfrálæru.

Kap. 2 **Leiðsluviðurskifti ásetir m.a. reglur um val av** skúlastýri, uppgávur og ábyrgd stýrisins og um verkevni skúlastjórans.

Kap. 3 **Játtan ásetir m.a. reglur um játtan til alment** góðkent undirvísingavirksemi og um játtan til annað virksemi.

Kap. 4 **Roknskapur og grannskoðan ásetir m.a. reglur** um roknskapar- og grannskoðarviðurskifti.

Kap. 5 **Ymsar ásetanir áseta reglur um kærur og** næmingaráð.

Kap. 6 **Gildissetan ásetir m.a., at lógin fær gildi frá 1.** apríl 1998.

Umframt lógartekstin eru almennar og serligar viðmerkingar til lógaruppskotið.

Kapittul 1

Góðkenning av yrkisskúlum

o.a.

§ 1. Landsstýrismaðurin kann góðkenna yrkisskúlar, hvørs endamál er

- at geva undirvísing í yrkis-
útbúgvingum eins og aðrar
javnsettar útbúgvingar og
skeiðvirksemi
- at menna útbúgvingarvirk-
semi, herímillum náms-
frøðiligu uppgávur skúlans
- at menna tann einstaka
næmingin og hjálpa við-
komandi til samfelagsliga
fatan
- at nøkta tørvin hjá vinnuni,
tá ið ræður um fakligan
fórleika og almennan kunn-
leika

§ 2. Yrkisskúlarnir skulu fylgja galdandi reglum um næmingaupptøku, lærara-
fórleika, próvtøkureglur eins
og aðrar ásetingar, sum av
landsstýrismanninum eru
ásettar at galda fyri við-
komandi útbúgvingar.

Stk. 2. Yrkisskúlarnir skulu
eisini fylgja galdandi áseting-
unum um yrkisútbúgvingar-
ráðið sambært lögtingslóg um
yrkisútbúgvingar.

§ 3. Landsstýrismaðurin kann
áseta treytir fyri góðkenning-
ina. Yrkisskúlarnir skulu
verða sjálvsagnarstovnar,
hvørs viðtøkur skulu góð-
kennast av landsstýrismann-

inum. Landsstýrismaðurin
kann áseta gjøllari reglur um
karmar og innihaldið í
viðtøkunum.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin
kann taka aftur góðkenning av
yrkisskúla, um so er, at
tørvur ikki er á skúlanum.
Somuleiðis kann ein góð-
kenning takast aftur, um skúli
ikki heldur galdandi reglur
ella givin boð.

§ 4. Landsstýrismaðurin kann
nokta fyri, at ein yrkisskúli
leggur niður ella tekur av
góðkendar útbúgvingar.

Stk. 2. Verður ein yrkisskúli
tikin av, skulu ognir skúlans
latast til undirvísingar- og
útbúgvingarendamál í sam-
svári við galdandi viðtøkur.

§ 5. Landsstýrismaðurin
hefur eftirlit við og leiðbeinir
yrkisskúlarnar og kann í
hesum sambandi biðja um
allar neyðugar upplýsingar
um útbúgvingar, næmingar,
lærarar og skúlans rakstur
sum heild.

Kapittul 2

Leiðsluviðurskipti

§ 6. Landsstýrismaðurin setir
eitt skúlastýri við hvønn
sjálvsagnarstovn. Stýrisslimir-
nir verða tilnevndir fyri fyra
ár. Fyri hvønn stýrisslim
verður ein varalimur til-
nevndur.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin setir 7 limir í skúlastýrið soleiðis:

- Viðkomandi yrkisfeløg á arbeiðsmarknaðinum velja tilsamans 4 limir við javnstórari umboðan av arbeiðsgevarum og løntakarum.
- Kommunan, har skúlin hoyrir heima, velur 1 lim.
- Starvsfólk skúlans velja 1 lim.
- Landsstýrismaðurin setir formannin (eftir tilmæli frá teimum í a)-c) valdu stýrslimum.

Stk. 3. Verður ein av teimum í a)-c) í stk. 2 valdu stýrslimum/varalimum settur sum formaður, skal eitt nýtt umboð veljast í staðin.

Stk. 4. Formaðurin skal verða virkin í vinnuni við atliti at virkisøki skúlans.

Stk. 5. Eitt umboð fyri næmingaráðið kann luttaka á stýrslifundum uttan atkvøðurætt.

Stk. 6. Skúlastjórin er skrivari skúlastýrisins og luttekur uttan atkvøðurætt á stýrslifundum.

§ 7. Skúlastýrið er ovasta leiðsla skúlans og virkar samsvarendi viðtøkum stovnsins. Eftir tilmæli skúlastjórans staðfestir skúlastýrið virksemd í einum skúlaári, eins og tað skal góðkenna skúlans rakstrarætlan og roknskap.

Stk. 2. Skúlastýrið ger av eftir tilmæli skúlastjórans,

hvørjar góðkendar yrkisútbúgvingar og hvat skeiðvirksemi, skúlin skal bjóða.

Stk. 3. Skúlastýrið skal ansa eftir, at virksemd verður so fjøltáttað sum til ber, og at tað í størstan mun tryggjar vinnuni og tí einstaka atgongd til allar grundútbúgvingar, eftirútbúgvingar og framhaldsútbúgvingar innan virkisøki skúlans.

Stk. 4. Skúlastýrið tekur avgerð eftir tilmæli skúlastjórans, um skúlin skal fara undir annað útbúgvingarvirksemi móti brúkaragjaldi, enn tað, sum nevnt er frammanfyri.

§ 8. Landsstýrismaðurin setir og loysir úr starvi skúlastjóran eftir tilmæli frá skúlastýrinum. Skúlastýrið setir og loysir úr starvi lærarar í føstum starvi eftir tilmæli frá skúlastjóranum. Skúlastjórin setir og loysir úr starvi onnur starvsfólk skúlans.

Stk. 2. Skúlastýrið kann áseta nærri reglur fyri virkisøki skúlastjórans. Tað hevur heimild til at geva skúlastjóranum fulltrú at taka sær av ávísam uppgávum, sum eru álagdar skúlastýrinum.

Stk. 3. Skúlastýrið setir og loysir úr starvi grannskoðara skúlans.

§ 9. Skúlastýrið hevur mótvegis landsstýrismanninum ábyrgdina av rakstri skúlans, her-

6 limir

2

Dk § 5, 2: skúla- virkisøki

Dk § 5, stk 5

Dk § 5, stk 6

stýris- m

undir umsitingina av landskassajáttanum til skúlan.

Stk. 2. Stýrisformaðurin fær ræðisrættin til rakstrarjáttanina, men kann lata ræðisrættin til skúlastjóran í sambandi við alment góðkent undirvísingavirksemi.

Stk. 3. Skúlastýrið hevur skyldu til at umsita fastogn og reiðipening stovnsins soleiðis, at virðini eru trygg og skilagott gagnnýtt.

Stk. 4. Um stýrið ikki fylgir teimum ásetingum, sum galdandi eru fyri virksemi tess, kann landsstýrismaðurin gera av at taka uppgávnar frá stýrinum og bráðfeingis lata øðrum av honum útnevndum persóni hesar at umsita til nýtt stýri verður valt.

Stk. 5. Skúlastýrið ella landsstýrismaðurin kann taka avgerð um at reisa rættarsøk móti stýrisslimum, leiðslu, grannskoðara ella øðrum við atliti at ognartapi, sum hesi av ósketni ella í heimildarloysi hava volt skúlanum.

§ 10. Skúlastjórin er dagligur leiðari stovnsins og skal ansa eftir:

1. at útbúgvingarnar verða framar samsvarandi galdandi reglum
2. at undirvísing- og útbúgvingarviðurskiptini á skúlanum eru í lagi
3. at tann av skúlastýrinum góðkenda rakstrarætlanin verður hildin

4. at ognir skúlans á skynsaman hátt samsvara eini av skúlastýrinum samtyktari langtíðarætlan

5. at ræðisrætturin yvir rakstrarjáttanina til undirvísingavirksemi verður umsitin sum hann skal

6. at skúlans virksemi sum heild er samsvarandi avgerðum og ásetingum skúlastýrisins

Stk. 2. Skúlastjórin letur skúlastýrinum uppskot til virksemi skúlans fyri komandi rakstrarár.

Kapittul 3 Játtan

§ 11. Landsstýrismaðurin veitir góðkendum sjálvsognarstovni játtan á fíggjarløgtingslógini til alment góðkent undirvísingavirksemi, sum er heimilað í útbúgvingarlógum ella ásett í kunngerð, og til rakstur av skúlaheimi.

Stk. 2. Umframt at lata játtan til alment góðkent undirvísingavirksemi, kann játtan eisini verða latin sjálvsognarstovni til annað endamál, sum ikki er ásett í útbúgvingarlógum og kunngerðum, hermillum um- og nýbygging av skúla og skúlaheimi, rentur og avdráttir av lánum og útgerð til undirvísingavirksemi.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin kann áseta gjøllari reglur um tey í stk. 1 og 2 nevndu viðurskipti.

persónum

Lán
læna
ideli

Kapittul 4 Roknskapur og grannskoðan

§ 12. Roknskapurinn hjá sjálfvognarstovnum skal gerast og setast upp samsvarandi galdandi reglum um roknskaparverk landsins.

Stk. 2. Roknskapur stovnsins skal grannskoðast av ríkisgóðkendum grannskoðara, sum skúlastýrið velur. Grannskoðaður roknskapur og roknskaparfrágreiðing skal sendast landsstýrismanninum.

Stk. 3. Grannskoðanardeild landskassans kann í sambandi við landsgrannskoðanina biðja um beinleiðis upplýsingar frá skúlastýrinum.

Stk. 4. Um tað í grannskoðarafrágreiðingini verður víst á lógarbrot ella onnur óreiðilig viðurskifti í sambandi við umsitingina av skúlans ognum, skal landsstýrismaðurin alt fyri eitt, um grannskoðanin mælir til tess, seta í verk tiltøk, sum aftur tryggja lóglig viðurskifti og umsiting. Sama er eisini galdandi, um landsstýrismaðurin á annan hátt verður gjørdur kunnugur við nevndu viðurskifti.

Kapittul 5 Ymsar ásetingar

§ 13. Kærur um avgerðir yrkisskúlanna kunnu leggjast

fyri avvarðandi landsstýrismann.

Stk. 2. Á hvørjum góðkendum yrkisskúla verður eitt næmingaráð skipað. Landsstýrismaðurin skal góðkenna viðtøkur ráðsins.

Kapittul 6 Gildissetan

§ 14. Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1998.

Stk. 2. Verandi skúlastýri/nevndir sita til 1. august 1998, tá nýggj skúlastýri skulu verða tilnevnd samsvarandi hesi lóg.

Stk. 3. Verandi viðtøkur stovnanna galda til august 1998, tá nýggjar viðtøkur samsvarandi hesi lóg skulu vera latnar landsstýrismanninum til góðkenningar.

Stk. 4. Í løgtingslóg nr. 58 frá 2. oktober 1978 um skúlafyrisiting verða gjørdar hesar broytingar:

1) Kapittul 5 (§§ 23-26) verður strikað.

2) Í § 28 stk. 1 verða orðini “ella sjálvseigandi undirvísingarstovnar” strikað.

3) Í § 30 stk. 1 verða orðini “og við sjálveigandi undirvísingarstovnar” strikað.

4) Í § 31 stk. 1 verða orðini “ella sjálveigandi undirvísingarstovni” strikað.

in leingjast
29. Stk. 2. í
1998

Almennar viðmerkingar

a) Frágreiðing um galdandi löggávu

Við undantak av ásetingunum í viðkomandi útbúgvingarlógum, er fyrisitingarlíga regluverkið hjá verandi yrkisskúlum (t.e. handilsskúlum og tekniskum skúlum) hetta:

1. Løgtingslóg nr. 58 frá 2. oktober 1978 um skúlafyrisiting.
2. Kongalíg fyriskipan nr. 54 frá 14. februar 1979.
3. Viðtøkur stovnanna.

b) Samandráttur av nýskapanini við uppskotinum

Við hesi yrkisskúlaskipan

- verður nýggj lóg sett í gildi, sum er ætlað at koma ístaðin fyri m.a. galdandi lóg um skúlafyrisiting
- verður ein dagføring gjørd av skipanini, so at hon lýkur neyðug og tíðarhóskandi krøv
- fæst ein skipan, sum er lagað til galdandi játtanar- og roknskaparkrøv
- fæst eitt næktandi lógargrundarlag, sum er felags fyri allar yrkisskúlar

c) Hvør fíggarligur kostnaður stendst av uppskotinum

Endamálið við fyriliggjandi lógaruppskoti er m.a. at fáa löggávuna á hesum øki dagfærda og samstundis tillagað soleiðis, at hon í mest møguligan mun samsvarar við gjørdar og ætlaðar stýrisskipanar- og aðrar fyrisitingarreglur.

Eisini er endamálið við uppskotinum, at lógin um yrkis-útbúgvingar og lógin um yrkisskúlar hanga saman í einari heild, og at samsvar er millum hesar lógir.

Lógaruppskotið er sostatt ein formlig dagføring av broyttari löggávu og fer ikki at hava nakran fíggarligan meirkostnað fyri landskassan.

d) Hverji hava havt uppskotið til hoyringar

(Hetta er tikið við, av tí at tað er eitt krav í tingskipanini. Roknað er við, at landsstýrismaðurin tekur støðu til eina møguliga hoyring)

Serligar viðmerkingar

Viðmerkingar til hvørja einstaka lógargrein

§1

Landsstýrismaðurin hevur í galdandi rammulóg fingið heimildina at góðkenna yrkisskúlar. Yrkisskúlar, sum higartil hava fingið játtan á fíggarløgtingslógini til alment góðkent virkseini, eru at rokna sum góðkendir, tá ið henda lóg er komin í gildi.

§2,1

Galdandi reglur hesum viðvíkjandi eru í høvuðsheitum ásettar í útbúgvingskunngerðum ella serligum kunngerðum.

§3,1

Karmar og innihald í viðtøkunum eru sum meginviðtøkur lagdar við sum fylgiskjal til lógaruppskotið.

§4

Er talan sum heild um at stovna, leggja niður ella at taka av útbúgvings, skal yrkisútbúgvingsráðið gera tilmæli hesum viðvíkjandi.

§5

Viðkomandi undirvísingardeild undir avvarðandi landsstýrismanni hevur tað yvirskipaða eftirliti við øllum yrkisskúlum.

§6,1

Valskeiðið sum stýrisslimur er vanliga 4 ár og gongur frá fyrsta 1. apríl eftir hvørt kommunuval. Val til skúlastýrið fer fyrstu fram, tá ið henda lóg er lýst at hava gildi og gongur til 1. apríl eftir komandi kommunuval. Eingin kann verða tilnevndur til stýrisslim, eftir at hava fylt 67 ár.

§6,2

Stýrisslimirnir verða valdir soleiðis:

- a) Eru viðkomandi yrkisfeløg limir í meginfelag, velur meginfelagið umboðini eftir somu reglum, sum eru galdandi við líknandi umboðsval.
- b) Umboð fyri kommunu verður valt av sitandi bý- ella bygdarráði eftir somu reglum, sum eru galdandi fyri líknandi umboðsval.

- c) Umboð fyri starvsfólk skúlans verður valt á einum fundi fyri starvsfólkum. Fundurin skal skrivliga verða fráboðaður øllum starvsfólkum í minsta lagi 3 vikur fyri fundardagin.
- d) Landsstýrismaðurin setir fyrst teir 6 stýrslimirnir eftir a)-c). Hesir gera tilmæli um formansevni, sum landsstýrismaðurin setir.

§6,5

Umboð ráðsins verður valt av sitandi ráði eftir somu reglum sum eru galdandi við líknandi umboðsval.

§7

Skúlastýrið virkar í samsvari við tær viðtøkur, sum eru galdandi fyri stovnin. Skúlastýrið er tó undirlagt teimum heimildum, sum liggja hjá yrkisútbúgvingarráðnum og landsstýrismanninum.

§8,2

Skúlastýrið kann ^{tó} ikki geva skúlastjóra heimildir, um ásett er í lóg ella kunngerð, at nevndu heimildir liggja hjá skúlastýrinum ella yrkisútbúgvingarráðnum.

§9,4

Hetta stykkið gevur landsstýrismaðurin heimild til - í serstøkum føri - at seta eina tíðaravmarkaða fyribilsskipan í verk.

§10

Skúlastjórin er dagligur leiðari skúlans og er undir ábyrgd skúlastýrisins.

§11

Skilað er millum játtan á fíggarløgtingslógini til alment góðkent undirvísingavirksemi, sum er heimilað í útbúgvingarlógum og kunngerðum og aðra játtan til virksemi stovnsins, herimillum játtan til til um- og nýbygging av skúla og skúlaheimi, til rentur og avdráttir av lánum og til útgerð til undirvísingavirksemi.

§12

Viðvíkjandi roknskaparviðurskiftum skulu sjálvsagnarstovnar fylgja reglunum um almenna roknskaparhaldið.

Roknskaparviðurskiftini verða skipað í tvey rensl, soleiðis at greiður skilnaður er millum alment góðkent undirvísingarvirksemi, og tað virksemi, sum er eginvirksemi sjálvsagnarstovnsins.

§13

Mannagongdin í kærumálum eftir hesi lóg fylgir teimum reglum, sum nýttar verða í undirvísingar- og útbúgvingarmálum annars.

§14

Miðað er ímóti, at lógin verður sett í gildi samstundis sum lógin um yrkisútbúgvingar verður sett í gildi.

Meginviðtøkur

Almenn lýsing

Føroya Handilsskúli og Tekniski skúlin í Klaksvík finga í 1985 nýggjar stovnsviðtøkur, sum sambært galdandi lóg vóru góðkendar av Landsskúlaráðnum. Tekniski skúlin í Tórshavn hevur í 1988 gjørt uppskot um nýggjar stovnsviðtøkur, sum tó ongantíð eru formliga góðkendar og settar í gildi og eru sostatt góðkendu stovnsviðtøkurnar frá 1959 framvegis tær viðtøkur, sum formliga hava gildi.

Við nýggju lógini um yrkisskúlar eins og nýggju lógini um yrkisútbúgvingar, er neyðugt, at sjálvsognarstovnarnir fáa nýggjar viðtøkur, ið samsvara ásetingunum í nevndu lógum.

Endamálið við meginviðtøkunum (standardviðtøkunum) er, at tær skulu verða eitt felags støði undir viðtøkunum hjá teimum einstøku sjálvsognarstovnunum.

Uppskot um meginviðtækur:

Samsvarandi § 3, stk. 1 í lóg um yrkisskúlar, hefur (navn stovnsins) samtykt hesar viðtækur fyri stovnin:

§ 1**Heimstaður og endamál**

Stk. 1. (navn skúlans) er yrkisskúli, skipaður sum sjálvsognarstovnur við heimstaði í (navn) kommunu.

Stk. 2. Endamál stovnsins sum yrkisskúli er at bjóða grundútbúgvingar, framhaldsútbúgvingar, eftirútbúgvingar, skeiðsvirksemi, ráðgeving og tænastu, sum vendir sær til náttúrligu áhugabólkar skúlans.

Stk. 3. Virki stovnsins skal samsvara við galdandi lóggávu, soleiðis at hann til hvørja tíð lýkur treytirnar fyri góðkenning sum yrkisskúli.

§ 2**Samanseting skúlastýrisins**

Stk. 1. Landsstýrismaðurin setir eitt skúlastýri við hvønn sjálvsognarstovn. Stýrslimirnir verða tilnevndir fyri fýra ár. Fyri hvønn stýrslim verður ein varalimur tilnevndur.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin setir 7 limir í skúlastýrið soleiðis:

- a) Viðkomandi yrkisfeløg á arbeiðsmarknaðinum velja tilsamans 4 limir við javnstórari umboðan av arbeiðsgevarum og løntakarum.
- b) Kommunan, har skúlin hoyrir heima, velur 1 lim.
- c) Starvsfólk skúlans velja 1 lim.
- d) Landsstýrismaðurin setir formannin eftir tilmæli frá teimum í a)-c) valdu stýrslimum.

Stk. 3. Verður ein av teimum í a)-c) í stk. 2 valdu stýrslimum/varalimum settur sum formaður, skal eitt nýtt umboð veljast í staðin.

Stk. 4. Formaðurin skal verða virkin í vinnuni við atlit at virkisøki skúlans.

Stk. 5. Eitt umboð fyri næmingaráðið kann luttaka á stýrisfundum uttan atkvøðurætt.

Stk. 6. Skúlastjórin er skrivari skúlastýrisins og luttekur uttan atkvøðurætt á stýrisfundum.

Stk. 7. Valskeiðið sum stýrislimur er 4 ár og gongur frá fyrsta 1. apríl eftir hvørt kommunuval. Eingin kann verða tilnevndur til stýrislim eftir at hava fylt 67 ár.

§ 3

Uppgávur skúlastýrisins

Stk. 1. Skúlastýrið er ovasta leiðsla stovnsins. Skúlastýrið ásetir eftir tilmæli skúlastjórans árligu skrána fyri virksemi skúlans og góðkennir figgjarætlan og roknskap.

Stk. 2. Skúlastýrið skal virka fyri, at skúlin fer undir undirvísing, ráðgeving og aðra tænastu, sum geva næmingum og fyrirkum í øki skúlans víðfevnt høvi til grundútbúgvingar, eftirútbúgvingar og framhaldsútbúgvingar innan virkisøkið fyri yrkisskúlar.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin setir og loysir skúlastjóran úr starvi eftir tilmæli frá skúlastýrinum. Skúlastýrið setur og loysir lærarar í føstum starvi eftir tilmæli frá skúlastjóranum. Skúlastjórin setir og loysir úr starvi onnur starvsfólk skúlans.

Stk. 4. Skúlin skal halda tær reglur um løn- og setanarviðurskifti fyri starvsfólk skúlans, sum eru ásettar í lóg.

Stk. 5. Skúlastýrið ásetir gjøllari reglur fyri virki skúlastjórans og kann geva honum heimild innan ásett øki og undir ábyrgd skúlastýrisins at fremja tær heimildir, sum stýrið annars hevur.

Stk. 6. Skúlastýrið hevur ábyrgd av skúlans rakstri móttvegis landsstýrismanninum, herundir umsitingini av rakstrarjáltanini.

§ 4

Starvsskipan skúlastýrisins

Stk. 1. Skúlastýrið ásetir í starvsskipan gjøllari reglur um útinnan av sínum virki.

Stk. 2. Formaðurin saman við skúlastjóranum boðar til stýrisfundar. Formaðurin leiðir fundirnar. Boðast skal til fundar, um formaðurin ella minst 2 stýrislimir krevja hetta. Minst 4 stýrisfundir eru árliga.

Stk. 3. Skúlastýrið er viðtøkuført, tá ið stýrisformaðurin og 3 stýrislimir eru á fundi. Avgerðir verða tiknar við vanligum meiriluta. Stendur á jøvnum, er atkvøða formansins/varaformansins avgerandi.

Stk. 4. Til avgerð um broyting av viðtøkum, um keyp, sølu ella veðseting av fastogn ella avtøku av skúlanum, krevst, at minst 5 stýrislimir atkvøða fyri.

Stk. 5. Galdandi almennar reglur um ógegni og tagnarskyldu eru galdandi fyrir stýrið, leiðsluna og önnur starvsfólk skólans.

Stk. 6. Avgörðir skúlastýrisins verða skrifaðar í fundarfrásögn, sum skal verða góðkend á næsta fundi. Fundarfrásögn verður send teimum í kapitl 2 nevndu stýrslimum, eislun teimum, sum ikki hava atkvøðurætt.

Stk. 7. Vanlugar rættarreglur um endurgjald eru galdandi fyrir stýrslimur, sum tó ikki persónluga hefta fyrir skólans fíggjarlugu skyldur.

Stk. 8. Fundar- og ferðaútreiðslur í samband við starvið sum stýrslimur, verða goldnar av skólanum eftir somu reglum, sum eru galdandi fyrir tænastrumenn.

§ 5

Dagliga leiðsla skólans

Stk. 1. Skúlastjórln er daglugar leiðari skólans.

Stk. 2. Skúlastjórln skal ansa eftir:

- at útbúgvíngar fara fram eftir galdandi reglum
- at umstøðurnar til undirvíslng eru fullgóðar
- at fíggjarætlanln, sum stýrið hevur góðkent, verður hllðln
- at vírkseml skólans annars er í samsvarl við almennar ásetíngar, viðtøkur skólans og ávísíngum skúlastýrslslns.

Stk. 3 Skúlastjórln skal:

- vírka fyrir lagallgum og hóskíllgum samstarval millum skólan, aðrar útbúgvíngarstovnar, almennar myndugleíkar, vínnulívlð og önnur.
- fáa í lag gott samstarval millum starvsfólk og leiðslu og starvsfólkabólkar sínámillum til gagns fyrir skólans vírkl við atlítl at útbúgvíng og tænastru.

Stk. 4. Skúlastjórln ger skúlastýrlnum uppskot til vírkísskrá fyrir komandi undirvíslngarárl.

Stk. 5. Tá undirvíslngarárlð er endað, gevur skúlastjórln skúlastýrlnum skrívllga frágríðíng um skólans vírkseml í farla árí.

§ 6

Roknskapur og grannskoðan o.a.

Stk. 1. Í roknskaparvíðurskíftum eru reglurnar um almenna roknskaparhaldið galdandi.

Stk. 2. Roknskaparárlð er almanakkaárlð.

Stk. 3. Skúlastýrlð setir og loysir úr starval grannskoðaran.

Stk. 4. Roknskapur stovnslns skal setast upp í tveimum:

- a) ein serskiltur roknskapur verður gjördur fyrir játtanina á fíggarlögtingslógini til alment góðkent undirvísingavirksemi og
- b) ein serskiltur roknskapur fyrir virksemi, sum ikki kemur undir játtanina eftir a).

§ 7

Tekningarrættur

Stk. 1. Stýrisformaðurin ella skúlastjórinn skriva undir skúlans vegna.

Stk. 2. Til keyp, sølu, veðseting, langtíðarleigu ella aðra binding av stovnsins fastognum krevst, at minst ~~X~~ av stýrisslimunum skriva undir. Landsstýrismaðurin skal góðkenna keyp, sølu, veðseting, langtíðarleigu ella aðra binding av fastognum, sum tað almenna er partur av.

Stk. 3. Ognir stovnsins skulu bert nýtast til at fremja skúlans endamál. Rakstrarpeningur skal, neyðugur kassapeningur undantikin, setast á tryggn hátt í banka, sparikassa ella á girokonto. Øll virðisbrøv skúlans skulu standa í skúlans navni.

Stk. 4. Hesar viðtøkur skulu tinglýsast sum ræðisavmarking á ognu skúlans.

§ 8

Avtøka

Stk. 1. Avgerð um at taka av skúlan verður tikin av skúlastýrinum, samanber § 4 stk. 4, eftir tilsøgn frá landsstýrismanninum.

Stk. 2. Til at skipa avtøkuna verður ein avtøkunevnd sett, hvørs limir verða tilnevndir av landsstýrismanninum. Skúlastýrið velur 2 limir í avtøkunevndina og heimstaðarkommunan velur 1 lim.

Stk. 3. Áðrenn avtøkunevndin setir í verk tiltøk viðvíkjandi bygningum, útgerð og øðrum virðum skúlans, skal landsstýrismaðurin góðkenna hesi tiltøk.

Stk. 4. Tá ið fulnaður er fingin fyri øllum rættarkrøvum, verður eitt møguligt avlop eftir avgerð landsstýrismansins nýtt til undirvísingar- og útbúgvingarendamál.

§ 9
Gildiskoma

Stk. 1. Hesar viðtökur hava gildi frá ...

Stk. 2. Hesar viðtökur eru góðkendar av avvarðandi landsstýrismanni og kunnu ikki broytast uttan samtykt landsstýrismansins.

Stk. 3. Samstundis sum hesar viðtökur verða settar í gildi, fara viðtøkurnar frá ... úr gildi.

Stað og dagfesting

undirskrift skúlastýrismanna

undirskrift landsstýrismansins

Fylgiskjøl

Fylgiskjal 1

Uppskot um lóg um yrkisskúlar, ið ein arbeiðsbólkur gjørdi í august 1996.

1. táttur

Góðkenning av vinnuskúlum

§ 1. Landsstýrismanninum í skúlamálum verður sambært § 2 í rammulóg nr. 54 frá 14. februar 1979 heimilað at góðkenna yrkisskúlar, ið veita yrkis-útbúgvingarfrálæru eins og aðrar javnsettar útbúgvingar.

2. stk. Skúlarnir skulu fylgja teimum til eina og hvørja tíð galdandi reglum um næmingaupptøku, upptøkutal, krøv til læraraførleika, undirvísingarásetingar, próvtøkureglur eins og aðrar ásetingar, sum landsstýrismaðurin ásetir at galda fyri viðkomandi útbúgvingar ella samsvarandi aðrari galdandi lóggávu.

§ 2. Landsstýrismaðurin kann góðkenna teir undir § 1 nevndu skúlar eftir tilmæli frá Yrkisútbúgvingarráðnum, hvørs tilmæli verður grundað á tørv vinnunnar eins og samfelagstørvin sum heild.

2. stk. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur fyri góðkenning av skúlunum. Skúlarnir skulu verða sjálvsognarstovnar, hvørs viðtøkur skulu góðkennast av landsstýrismanninum. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um karmar og innihaldið í viðtøkunum.

3. stk. Góðkenning av skúla kann takast aftur, um so er, at tørvur ikki er á skúlanum. Somuleiðis kann ein góðkenning takast aftur, um skúlin ikki fylgir galdandi reglum.

4. stk. Landsstýrismaðurin kann nokta fyri, at skúli verður tikin av, um so er, at hann framvegis metir, at tørvur er á viðkomandi skúla. Í tílíkum føri skal hann tryggja fyrirteytirnar fyri framhaldandi virksemini.

§ 3. Tá ið ein skúli letur aftur, skulu ognir skúlans latast til undirvísingar- og útbúgvingarendamál. Hetta skal gerast sambært viðtøkum skúlans ella eftir nærri ásettum reglum, sum landsstýrismaðurin ásetir.

§ 4. Landsstýrismaðurin hevur eftirlit við og leiðbeinir skúlarnar. Hann kann í hesum sambandi biðja stovnin um allar neyðugar upplýsingar um útbúgvingarnar, næmingarnar, lærararnar og stovnsins rakstur sum heild.

2. táttur

Stýri skúlans

§ 5. Skúlin verður stýrdur av einum stýri.

2. stk. Stýrið telur 6-12 limir. 1 - 2 verða valdir av kommun-unum, meðan hinir verða valdir av teimum yrkisfeløgnum, sum varða av teimum útbúgvingum, ið skúlin bjóðar, og skulu hesir verða eins nógvir valdir av ávikávíst løntakarum og arbeiðsgevarum. Hesir skulu veljast soleiðis, at flest allar útbúgvingarnar á skúlanum verða umboðaðar í stýrinum.

3. stk. Lærarar og onnur starvsfólk skúlans kunnu uttan atkvøðurætt verða umboðað í stýrinum við einum umboð fyri hvønn partin. Næmingar skúlans kunnu somuleiðis uttan atkvøðurætt verða umboðaðir í stýrinum við upp til tveimum limum.

4. stk. Skúlastjórin, samb. § 13, er skrivari stýrisins og luttekur á stýrisfundum utan atkvæðurétt.
5. stk. Val av nýggjum stýri eins og broytingar í stýrissamansetingini skal fráboðast landsstýrismanninum í hvørjum einstøkum føri.
6. stk. Landsstýrismaðurin kann innan fyri ávís skúlaøki loyva aðrari samanseting av stýrinum enn ta undir stk. 2 ásettu.

Uppgávur stýrisins:

§ 6. Stýrið hevur um hendi ovastu leiðslu skúlans. Eftir tilmæli skúlastjórans staðfestir stýrið virkseml í einum skúlaári eins og tað skal góðkenna skúlans rakstrarætlan og roknskap.

- § 7. Eftir tilmæli skúlastjórans avger stýrið, hvørjar góðkendar yrkisútbúgvingar og hvat skeiðvirkseml, skúlin skal bjóða.
2. stk. Landsstýrismaðurin kann í ávís sum føri áleggja skúlunum at fremja ávísar útbúgvingar við atliti at tørvinum í vinnuni.
3. stk. Ætlar skúli at fara undir ávísar útbúgving, sum hann ikki hevur frammanundan, skal hann útvega sær skrivligt loyvi, áðrenn útbúgvingin verður sett í verk.
4. stk. Landsstýrismaðurin góðkennir eina ferð um árið stovnssetan av nýggum útbúgvingum á yrkisskúlunum, og skal hetta verða eftir tilmæli frá Yrkisútbúgvingarráðnum, ið skal gera sitt tilmæli út frá egnum metingum um framtíðartørvin í vinnuni og samfelagnum sum heild.
5. stk. Skúli kann, utan mun til ásetingarnar í 3. og 4. stk., bjóða eina ávísar útbúgving, sum hann metir, at tørvur fer at verða á í framtíðini. Ein tilílk útbúgving skal tó vera góðkend í seinasta lagi 2 ár aftaná, at hon er stovnssett.
6. stk. Landsstýrismaðurin kann eftir tilmæli frá Yrkisútbúgvingarráðnum taka aftur góðkenning, sum er givin eftir 3. og 4. stk.

- § 8. Stýrið skal virka fyri, at skúlin kann fara undir annað útbúgvingarvirkseml enn tað, sum er góðkent eftir § 7. Tað skal ansa eftir, at skúlans samlaða virkseml verður so fjøltáttað sum til ber, at tað í størstan mun tryggjar vinnuni og tí einstaka atgongd til allar grund-, eftir- og framhaldsútbúgvingarmøguleikar innan fyri skúlans virkisøki.
2. stk. Skúlin kann fara undir stuðulsheimilaðar útbúgvingar v.m. samsvarandi 1. stk., um skúlin hevur góðkenning til tess. Góðkenningin hesum viðvíkjandi kann takast aftur av avvarðandi myndugleika.
3. stk. Stýrið tekur avgerð eftir tilmæli skúlastjórans, um skúlin skal fara undir annað útbúgvingarvirkseml enn tað, sum nevnt er frammanfyri, móti brúkaragjaldi.

§ 9. Stýrið setir og sigur úr starvi skúlastjóran eins og tað eftir tilmæli hansara góðkennir starvssetan og uppsøgn av lærarum og starvsfólki skúlans.

2. stk. Stýrið kann áseta nærri reglur fyri virkisøki skúlastjórans. Tað hevur heimild til at geva skúlastjóranum fulltrú at taka sær av ávís sum uppgávum, sum eru álagdar stýrinum.
3. stk. Stýrið setir og sigur úr starvi grannskoðara skúlans.
4. stk. Stýrið kann gera av um starvsfólk skúlans bráfeingis kunnu sigast úr starvi vegna tænaðubrot, um skipan av tænaðumannakanning, um útnevnan av forhøyrslleiðara, um revsing skal áleggjast fyri tænaðumannabrot og um injuríasakarmál kann reisast.

Ábyrgd stýrisins:

- § 10. Stýrið hefur mótvegis landsstýrismanninum ábyrgdina av rakstri skúlans, herundir umsitingina av landskassans stuðli, smb. § 1 l.
2. stk. Um stýrið ikki fylgir teimum ásetingum, sum galdandi eru fyri tess virksemin, kann landsstýrismaðurin gera av:
- at taka ávísar uppgávur frá stýrinum og lata øðrum av honum útnevndum persóni hesar at umsita ella at stýrið fer frá, og at nýtt stýri verður valt samsvarandi teimum fyri skúlan galdandi viðtøkum.
3. stk. Um stýrisviðtøkur føra til, at skúlin kemur í óføri, kann landsstýrismaðurin gera av at seta stýrið frá og seta eitt fyribilsstýri, til eitt nýtt stýri er valt, sambært galdandi viðtøkum.

§ 11. Stýrið hefur skyldu til at umsita ognir skúlans soleiðis, at tær eru skúlanum at størsta gagni.

2. stk. Skúlin hefur skyldu til at umsita ognirnar á skynsaman hátt samsvarandi eini av stýrinum samtyktari langtíðarætlan. Hetta er galdandi bæði fyri bygningar og útbúnað. Útbúnaðurin skal til eina og hvørja tíð kunna lúka neyðugu krøvini, sum ásett eru til útbúgvingarnar á skúlanum. Landsstýrismaðurin kann seta nærri reglur fyri bygging av nýggjum hølum.
3. stk. Skúlin skal á skynsamasta hátt tryggja líkvidu ognir skúlans. Hetta kann gerast, sum niðanfyri tilskilað:
1. Við at seta peningin í peningastovn.
 2. Keypp av virðisbrøvum í burðardýggum fyrítøkum.
 3. Sum aktiv í grunni, har landskassin ella ein undir eftirliti av landsstýrinum verandi stovnur borgar fyri trygd.
 4. Við keypp av lánsbrøvum.

Sakarmisheimild:

§ 12. Stýrið ella landsstýrismaðurin kann taka avgerð um at reisa rættarsøk móti stýrisslimum, leiðslu, grannskoðara ella øðrum við atliti til ognartap, sum hesi av ósketni ella í heimildarloysi hava verið skúlanum atvoldin til.

Skúlastjórin:

- § 13. Skúlastjórin, sum hefur dagligu leiðsluna av skúlanum, skal ansa eftir:
1. at útbúgvingarnar verða framar samsvarandi galdandi reglum,
 2. at útbúgvingarviðurskiftini eru í lagi,
 3. at tann av stýrinum góðkenda rakstrarætlanin verður hildin, og
 4. at skúlans virksemin sum heild er samsvarandi avgerðum og ásetingum stýrisins.
2. stk. Skúlastjórin letur stýrinum uppskot til virksemin skúlans fyri komandi rakstrarár.

3. táttur

Rakstrarstuðul

§ 14. Landsstýrismaðurin veitir góðkendum skúla smb. § 1 ein árigan ásettan stuðul, eftir nærri tilskilaðum reglum, til umsiting, leiðslu og bygningsrakstur v.m. samsvarandi stk. 2-8.

2. stk. Rakstrarstuðulin, ið verður ásettur á teimum árliku løgtingsfíggarlógunum, fevnir um:

1. Eina grundupphædd.
2. Ein næmingatreytaðan stuðul, ið verður latin samsvarandi samlaða ársnæmingatali skúlans.
3. Ein næmingatreytaðan ískoytisstuðul, sum verður ásettur í mun til kostnaðin fyri ta einstøku útbúgvingina og ársnæmingatalinum innan hesar útbúgvingar.
4. Um samfelagstørvur er á eini útbúgving, ið ov fáir næmingar eru til, men sum landsstýrismaðurin kortini mælir til skal bjóðast fram, verður veittur ein ískoytisstuðul, ið svarar til munin millum floksnæmingatalið og fullmannaðan flokk í viðkomandi útbúgving.
3. stk. Stuðul til útvegan og rakstur av hølum, bygningum og grundøki, sum verður ásettur á teimum árligu løgtingsfíggarlógunum, og sum fevnir um:
 1. Ein næmingatreytaðan stuðul, ið verður ásettur í mun til eitt miðal ársnæmingatal seinastu 10 árin.
 2. Eitt næmingatreytað ískoyti í mun til verandi ársnæmingatal í tí einstøku útbúgvingini. Landsstýrismaðurin ásetir reglur fyri, hvussu ársnæmingatalið skal gerast upp við atlit til stk. 3.
4. stk. Skúlum, sum í stóran mun eru bundnir at leigaðum hølum, bygningum og grundøki til stuðulsheimilað endamál eftir hesi lóg, kann landsstýrismaðurin í slíkum føri veita ein árligan serstuðul. Um skúli, sum fær slíkan stuðul heilt ella lutvís, fer undir bygging ella keyp av hølum, kann landsstýrismaðurin broyta hendan stuðul til ein annan serstuðul, ið verður 80% av byggikostnaðinum ella keypsprísinum og sum tá verður latin í eitt ávíst tíðarskeið, sum endurgjald fyri skiftið frá leigaðum til egin hølir. Til minni til- ella umbyggingar kann hesin serstuðul verða upp til 100%. Stuðul kann somuleiðis verða veittur til innrætting av leigaðum hølum. Hesar reglur eru eisini galdandi fyri bygging og/ella umbygging av skúlaheimi.
5. stk. Landsstýrismaðurin kann veita lán til ymisk skúlaendamál, herundir til iløgur í nýggjan útbúnað.
6. stk. Landsstýrismaðurin kann veita lán ella stuðul til skúlar, sum eftir hansara meting eru komnir fíggarliga illa fyri. Lánið er í slíkum føri treytað av, at skúlin sjálvur er førur fyri at umleggja sítt virksema við atlit til at einum tryggari rakstri.
7. stk. Landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur um veitan, rentur og avdráttir av láni latið eftir 5. og 6. stk.
8. stk. Landsstýrismaðurin tekur avgerð um møguligan niðurskurð ella kapitalisering av burturdotnum grundiskoyti, um skúlar leggja saman. Tað verður mett sjálvsagt, at næmingastuðulin til miðnámsútbúgvingar verður eins, har talan er um javnlíkar útbúgvingar.

§ 15. Landsstýrismaðurin kann veita veðhald fyri láni, upp til 80% av skjalprógvaðum byggiútreiðslum, í føroyskum peningastovni til vinnuskúlar, sum eru góðkendir eftir § 1 og til skúlaheim, góðkend eftir § 17, um farið verður undir ný- til- ella umbygging. Upphæddin verður sett á árligu løgtingsfíggarlógirnar. Landsstýrismaðurin skal hava trygd fyri veðhaldinum í føstu ognu skúlans.

2. stk. Landsstýrismaðurin kann í serligum føri veita veðhald fyri láni til keyp av føstum ognu eftir somu fyrirteyting, sum eru ásettar undir stk. 1.
3. stk. Trygdarorðingin skal verða soleiðis orðað, at landsstýrismaðurin kann móttrokna ikki goldnar avdráttir í árliga stuðli skúlans. Um skúlin framhaldandi ikki heldur lánstreytirnar, kann landsstýrismaðurin halda aftur ein part av árliga stuðlinum við atlit til afturgjald av írestandi avdráttum.

4. stk. Landsstýrismaðurinn kann sýna veðhaldið upp, um skúlin ekki heldur lánifyrirtæktirnar, ella um hvern hefur givið skýringar í sambandi við stöðunina af veðhaldinu.

5. stk. Landsstýrismaðurinn ásetir nærri reglur um treytingu fyrir að veita veðhald eftir 1. IX, herundir treytingu fyrir að víkja fyrir aðrir tryggingar fyrir öðrum lánum, hvors tryggingarframtíðin er veitt sum veðhald í föstu öllum skólum.

§ 16. Kommúnur kunnu veita stuðul til vinnuskúla til byggibúnaðar í sambandi við ný- ella útbýggingu. Stuðulin kann veitast sum lán. Kommúnur er ekki leyft að veita lán til rakstrar af vinnuskólum.

§ 17. Landsstýrismaðurinn kann veita stuðul til skúlaheima, um það er, að heimilum:

1. verður ríkið af einum skóla, sum er góðkendur eftir § 1.
2. er bústaður hjá næmingum undir stuðulsheimilaðari útbýgvingu.
2. stk. Landsstýrismaðurinn góðkennir reglurnar fyrir upptöku af næmingum.
3. stk. Stuðul til skúlaheima, góðkent samb. § 1, ið verður ásettur á teimum árlegu lögreglufréttunum fevni um:
 1. Eina grundupphædd til fastar rakstrarútreiðslna sum rentur og avdráttir, viðlíkahald og tryggingu.
 2. Eina aðra grundupphædd í mun til skúlaheimsstöðuna til umsitingu, olju og el.
 3. Ein næmingatreiðing stuðul, ið verður latin samsvarandi samlaða ársnæmingatalinu á heiminum.

§ 18. Skúlar, sum eru góðkendir eftir § 1, fáa eftir reglum, ið landsstýrismaðurinn ásetir, eina grundupphædd í stuðli til beinleiðis undirvísingaráreiðslna fyrir tær undir § 1 nefndu útbýgvingar, um það er, að stuðul verður veittur til slíkar útreiðslna eftir galdandi útbýgvingarlöggávu.

§ 19. Skúlin skal fylgja teimum af landsstýrismanninum ásettu ella avtalaðu ásetingum um lönar- og setanartreytingu fyrir lærarar og annað starvsfólk á skólanum.

2. stk. Ásetingarnar í § 10, 1. stk., og § § 19-25 í lög um tænaðumenn eru galdandi fyrir starvsfólk skólans, sum er sett samsvarandi tænaðumannalíknandi treytum. § 21, 4. stk. í tænaðumannalögum verður galdandi fyrir stýrisslimirnar.

§ 20. Landsstýrismaðurinn ásetir reglurnar fyrir luttakaragjaldi fyrir stuðulsheimilaðum stakgreinaskeiðum, partíðarútbýgvingum og aðrar líknandi fulltíðarútbýgvingum.

§ 21. Landsstýrismaðurinn kann áseta reglurnar fyrir upphædd og skipan af gjaldi fyrir undirvísing og öðrum virksemlu, sum ekki er stuðulsheimilað eftir hessari lög.

2. stk. Skúli, ið bjóðar fram skeið og aðrar tænaður móti brúkaragjaldi, skal fylgja góðum marknaðarsíði og má ekki leggja upp til óréttvísar prís-kappingu.

§ 22. Landsstýrismaðurinn kann heilt ella lutvíst veita stuðul til menningar- og royndarvirksamleiks eins og hann kann veita stuðul til að royna nýggjar útbýgvingar, á teimum undir § 1 nefndu skólum.

§ 23. Skúlin ræður einsamallur fyrri, innan fyrri ásettu karmarnar, hvussu landskassastuðulin til tær stuðulsheimilaðu útbúgvingarnar og til felagsútreiðslurnar verður nýttur. Tað er kortini ein fyrirtreyt, at skúlin lýkur ásetingarnar, sum galdandi eru fyrri tær einstøku útbúgvingarnar og fyrri skúlaheim. Tað er somuleiðis ein fyrirtreyt, at útbúgvingarnar og næmingatalið eru samsvarandi tí, ið stuðulin er grundaður á. Skúlanum er heimilað at skipa virkseimi soleiðis, at peningur verður spardur upp at nýta í einum seinri rakstrarári. Peningurin skal tá nýtast til skúla- ella undirvísingavirkseimi.

2. stk. Landsstýrismaðurin kann, tá ið stuðulseindirnar til útbúgvingarnar og til skúlaheim eins og stuðulin til felagsútreiðslur verða ásettar, draga frá væntaði næmingagjald og ávísar inntøkur av rakstrinum.

3. stk. Landsstýrismaðurin ásetir stuðulseindirnar á hvørjum ári í februar mánað til at galda fyrri eitt komandi rakstrarár, ið er almanakkaárið.

§ 24. Landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur fyrri útgjaldi av stuðlinum.

2. stk. Landsstýrismaðurin kann afturhalda stuðul, strika stuðul ella krevja stuðul afturgoldnan, um so er, at treytirnar fyrri stuðlinum ikki verða hildnar.

§ 25. Landsstýrismaðurin kann, í sambandi við ásetan av stuðulseindunum, biðja stovnin um allar upplýsingar um útbúgvingar, næmingar, lærarar, útgerð eins og um stovnsins rakstur.

2. stk. Landsstýrismaðurin kann áleggja skúlanum at nýta felags umsitingarskipanir.

4. tættur

Roknskapur og grannskoðan

§ 26. Roknskaparár skúlans er almanakkaárið. Við árslok verður gjørdur ársroknskapur, sum umfatar rakstrarroknskap, kapitalroknskap og status. Roknskapurin skal undirskrivað av bæði stýri og skúlastjóra.

2. stk. Roknskapurin skal setast upp og grannskoðast eftir reglum, sum landsstýrismaðurin ásetir. Roknskapurin skal vera grannskoðaður og áteknadur av einum statsgóðkendum ella skrásettum grannskoðara.

3. stk. Roknskapurin skal fjerast samsvarandi reglum, sum landsstýrismaðurin ásetir.

4. stk. Landsgrannskoðarin kann, í sambandi við gjøgnumgongd av roknskapum skúlans biðja um beinleiðis upplýsingar frá stýrinum.

§ 27. Um tað í grannskoðarafrágreiðingini verður víst á lógarbrot ella onnur óreiðilig viðurskipti í sambandi við umsitingina av skúlans ognum, skal landsstýrismaðurin alt fyrri eitt, um grannskoðanin mælir til tess, seta í verk tiltøk, sum aftur tryggja lógliga viðurskipti og umsiting. Sama er eisini galdandi, um landsstýrismaðurin á annan hátt verður gjørdur kunnugur við nevndu viðurskipti.

5. tættur

Flutningsendurgjald

§ 28. Landsstýrismaðurin veitir næmingi á yrkisskúla endurgjald fyrri flutning millum skúla og bústað, millum bústað og starvsvenjingarpláss og

har ferðast skal sama dag millum fleiri undirvísingurstöð. Tað er ein treyt, at næmingurin ikki er løntur í sambandi við útbúgvingina. Landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur um flutningsendurgjaldið og um umsitingina av hesum.

6. tátur

Ymiskar ásetingar

§ 29. Landsstýrismaðurin ásetir reglur um klagur. Verður klagað um avgerðir, sum ein skúli hevur tikið, skal hetta gerast samsvarandi hesum reglum. Klagan skal latast landsstýrismanninum.

§ 30. Skipast skal eitt næmingaráð á øllum vinnuskúlum, sum eru góðkendir sambært § 1. Landsstýrismaðurin ásetir eftir tilmæli frá Yrkisútbúgvingarráðnum reglurnar fyri vali av næmingaráði og tess virkisøki.

7. tátur

Ígildiskoma og skiftisreglur

§ 31. Lógin kemur í gildi 1. januar 1997.

2. stk. 2. tátur verður galdandi frá 1. sept. 1996. Verandi skúlar skulu senda landsstýrismanninum nýggjar viðtøkur samsvarandi hesi lóg í seinasta lagi 1. desember 1996.

§ 32. Landsstýrismaðurin kann áseta reglur um fullgerðan av undirvísing, sum er byrjað, áðrenn hendan lóg fær gildi.

§ 33. Fyri verandi útbúgvingar, sum eru á skúlunum, og har næmingar eru byrjaðir, áðrenn hendan lóg fær gildi, verður stuðulin til skúlarnar fyri hesar útbúgvingarnar hin sami sum higartil, til tær eru loknar.

§ 34. Bygningar, útbúnaður og innbúgv annars, sum eru útvegað og figgjað við landskassastuðli, verða hereftir ogn skúlanna.

2. stk. Verandi skúlum, hvørs útbyggingar hava verið útsettar av figgjarligum orsøkum, og tiskil ikki settar í verk, verður veittur ískoytisstuðul til lántøku at fremja hesar ætlaðu útbyggingar eftir eini kostnaðarætlan, sum Yrkisútbúgvingarráðið ger, og letur landsstýrismanninum tilmæli um.

3. stk. Yrkisútbúgvingarráðið metir somuleiðis um tvørrandi útbúnaðin á skúlunum, og letur landsstýrismanninum tilmæli um ískoytisstuðul til tann einstaka skúlan.

4. stk. Ískoytisstuðulin eftir stk. 2 og 3 skal verða veittur skúlunum í seinasta lagi 31. desember 1999.

5. stk. Skúlarnir hava aftan á yvirtøkuna einsamallir ábyrgdina av bygningum og útbúnaði v. m., eins og teir hava skyldu til at umsita og halda hesar ognir við líka á ein skynsaman hátt og á einum slíkum støði. at útbúgvingarnar lúka tey ásettu krøvini.

Fylgiskjal 2

Fylgiskriv til frammanfyri nevnda uppskot um lóg um yrkis-skúlar.

Føroya Landsstýri
Landsstýrismaðurin í skúlamálum
Postboks 64
FR-110 Torshavn

Viðmerkingar til uppskot til lóg um vinnuskúlar.

Nú útlit eru til, at uppskotið til nýggja yrkisútbúgvingarlóg verður lagt fyri tingið í næstum, vilja vit mæla til, at lóg um yrkisskúlar eisini verður tikin við í hesum sambandi, soleiðis at eitt fullfíggað lógarverk fæst fyri yrkisskúlarnar.

Av tí at nevndin, ið hevur tilevnað uppskotið til nýggja yrkisútbúgvingarlóg, ikki hevur havt tað í sínum arbeiðssetningi, at koma við uppskoti til lóg um yrkisskúlar, loyva vit okkum at koma við einum slíkum uppskoti.

Tað er okkara sannføring, at uppskotið kemur at loysa upp fyri fleiri ivamálum, ið, við verandi lóggávu, hava darvað menningini av hesum skúlum, og skulu vit grundgeva fyri okkara sjónarmiðum hesum viðvíkjandi.

Síðani lógin um skúlafyrisiting - lóg nr. 54 frá 2. okt. 1978 - kom í gildi, við yvirtøkuni av umsitingini av skúlaverkinum, kom ólag í fyrirteytirnar hjá yrkisskúlunum. Lógin er sum kunnugt primert ætlað sum karmur um virkseimið í fólkskúlanum. Onkur hissini grein er tó send inn við atliti at virkseminum á yrkisútbúgvingarøkinum. Hetta hevur sum kunnugt ikki verið nektandi, tí samstundis, sum lógin um skúlafyrisiting kom í gildi, so vóru neyðuga kunngerðirnar fyri virkseimið hjá vinnuskúlunum ongantið gjørdar, men víst hevur verið til danskar kunngerðir sum leiðbeinandi og til aðrar danskar lógir, ið framvegis vóru í gildi. Nevnast kann t.d. anordningurin nr. 392 frá 3. nov 1965. sum almikið stríð hevur staðist um.

Lógin um skúlafyrisiting hevur staðið sína roynd. Ásannast má, at hon hevur ikki verið til gagns fyri menningina av yrkisskúlunum. Skúlarnar vóru, áðrenn umsitingin av skúlaverkinum var framd, undir somu lóggávu sum donsku yrkisskúlarnar tá vóru, og vóru okkara skúlar tá eisini á hædd við teir donsku.

Í 1989 fingu danir heilt nýggja lóggávu á hesum øki, sum síðani er dagførd samsvarandi tørvinum. Úrslitið er, at donsku skúlarnir, sum vit samstarva við, eru farnir langt fram um føroysku skúlarnar, ið hava staðið í stað, hvat menningini av tøkniligu skúlunum viðvíkur.

Nú stórar avbjóðingar standa fyri framman, á millum øðrum oljuøkinum, sum føroyingar seta sær stórar vónir til, hava vit ilt við at koma upp í part, tí neyðuga frælsi at taka upp samstarv við aðrar á hesum øki ikki er til staðar.

Verandi lóggáva heimilar ikki skúlunum at gera samstarvsavtalur við aðrar stovnar uttanlands á útbúgvingarøkinum. Heldur ikki hava skúlarnir møguleika til at taka upp annað tænavirksemi fyri vinnulívið, uttan at myndugleikanna góðkenning í hvørjum einstøkum føri.

Hetta er darvandi fyri menningina av einum yrkisskúla, sum skal tæna vinnuni, og sum tí altíð eigur at vera á hædd við nýggjastu krøvini, sum sett verða henni bæði á tí tøkniliga og á tí umsitingarlaga økinum. Kappingin, sum vinnan er í, er beinhørð úteftir, og hon herðist alsamt.

Nevnast kann somuleiðis, at skúlarnir av fíggarligum orsökum alt meira gerast eftirbátar, hvat dagføring av mest neyðugu útgerðini til verandi útbúgvingarvirksemi viðvíkur. Ein bati hevur kortini verið hesi seinastu árin.

Sum omanfyri nevnt prógvar tíðarskeiðið, ið lógin um skúlafyrising hevur verið í gildi, at neyðugt er við serstakari lóggávu fyri yrkisskúlarnar - einari lóggávu, sum stimbrar virkismøguleikarnar hjá hesum skúlum.

Vit, sum varða av nevndu skúlum, eru sannførdir um, at skúlarnir megna best sína uppgávu undir einari fræslintari lóggávu, har hvør stovnur sær setir sítt virksemi út í kortið uttan myndugleikanna íblanding, og tað gera teir best sum sjálvsognarstovnar í breiðastu merking, har vinnan sjálv hevur ábyrgdina av og avgerðarrættin á skúlunum. Rákið í vesturheiminum hesi seinastu nógvu árin ber eisini á tað borðið, at privatisering av almenna sektorinum er besta loysnin fyri at stimbra kappingarføri. Donsku yrkisskúlarnir eru gott dømi um hetta.

Vit eru sannførdir um, at við hesum báðum uppskotunum - uppskot til yrkisútbúgvingarlóg og okkara uppskoti um yrkisskúlar - verður loyst upp fyri fleiri av hesum trupulleikum, og vilja vit tí heita á landsstýrismannin í skúlamálum um at leggja bæði uppskotini samstundis fyri tingið til at koma í gildi samstundis, soleiðis at vit fáa eina heildarloysn á yrkisskúlaøkinum sum stimbrar menningina av skúlunum.

Tað er vegna stýrini / nevndirnar fyri hesar triggjar skúlarnar, at uppskotið til lóg um yrkisskúlar verður sett fram.

Tórshavn, tann 17.08.1996

Vegna Føroya Handilsskúla: Regin Andreassen, nevndarformaður
Ragnar Magnussen, skúlastjóri

Vegna Tekniska skúla í Tórshavn: S. P. Sørensen, stýrisformaður
Svenning Nielsen, skúlastjóri

Vegna Tekniska skúla í Klaksvík: Jan E. Andersen, nevndarformaður
Rúni Heinesen, skúlastjóri

Uppskotið til nýggja yrkisskúlalóg er sent
yrkisútbúgvingarnevndini til ummælis.

Fylgiskjal 3

Notat frá januar 1997 frá Føroya Gjaldstovu til Føroya Landsstýri um viðurskipti viðvíkjandi játtanar- og roknskaparviðurskipti:

Ymsir formligir spurningar í sambandi við, at sjálvsognarstovnar eru tiknir við á játtanarlóg við rakstrarætlan.

Á figgjarlógini fyri 1997 eru fleiri sjálvsognarstovnar tiknir við á játtanarlóg við rakstrarætlan. Av tí, at tað eru fleiri ógreidleikar í hesum sambandi, so hevur landsstýrið - F&B-deildin - biðið undirritaða gjørt eitt upprit hesum viðvíkjandi. Av tí, at vit longu eru ein mánað inni í figgjarárinum, so er neyðugt, at støða verður tikin til ivamálini beinanvegin.

Stytting RL: L1 um landsins almenna roknskaparhald v.m. nr. 33 frá 23. mars 1994.

Stytting RK: Kunngerð um roknskaparverk landsins o.a. nr. 114, 22 frá. august 1996.

- 1) §2, 1. stk. í RL og RK áseta, at sjálvsognarstovnar, sum eru tiknir við á játtanarlóg við rakstrarætlan, koma undir reglurnar um almenna roknskaparhaldið.*
- 2) §4, 3. stk. í RK ásetir, at stovnarnir skulu nýta Búskaparskipan landsins - FSL-skipanin er ein partur av hesi skipan.*
- 3) §1 í RL og §5, stk. 4 í RK áseta, at skrásetingarnar skulu fara fram í samsvari við játtanarlóg - í hesum føri merkir tað tí útgreiningarstöði, sum er uppsett í viðmerkingarpartinum til figgjarløgtingslógina.*
- 4) Tey higartil nevndu punktini hava bert snúð seg um roknskaparverkið. Verður hugt eftir hini síðuni - játtanarpartinum, so er heldur einki í regulverkinum, sum skilir játtanina til ein sjálvsognarstovn frá einum rættuligum landsstovni. Í DK er hevur ein valt seinastu árin - eftir nógv ár við tættari stýring, at er stovnurin ikki 100% figgjaður av tí almenna, so er hann leysari knýttur til játtanarlógina. T.d. skal stovnurin ikki budgettera á standardkontostøði, men budgettera ein blokk fyri lönir og ein fyri rakstur. Stovnurin er heldur ikki tvungin at nýta miðsavnaðu roknskaparskipanina hjá statinum. Hóast hesa gongd, so er meginregluga einki í regluverkinum broytt.*

Niðurstøðan er sostatt, at tað sum verður játtað á figgjarlógini við rakstrarjáttan, hóast tað er ein sjálvsognarstovnur, ið játtað verður til, kemur undir regulverkið eins og var tað ein landsstovnur, ið játtað var til. Ella sagt nakað øðrvísi, at um virksemd liggur á einum sjálvsognarstovni ella á einum almennum stovni, er ikki avgerandi. Tað avgerandi fyri, hvussu tætt tað almenna stýrir er, hvussu stór búskaparlig áhugamál tað almenna hevur.

Hóast tað almenna figgjar upp til 100% av virkseminum á einum sjálvsognarstovni, so hevur sjálvur sjálvsognarstovnurin fult sjálvvræði. Hesin partur av búskaparliga renslinum hjá stovninum er ikki ein partur av landsins búskapi (landskassanum). Tvs. at tá ið talan er um sjálvsognarstovnar, sum eru tiknir við á játtanarlóg, so verður tosað um tvey rensl -

1) tað renslid, sum kemur undir tær ásetingar, sum eru gjørdar í sambandi við fjggjarlógina og tær reglur, sum eru ásettar um roknskaparverk landsins
2) tað renslid, sum er sjálvsognarstovnurin og sum kemur undir regulverkið, sum galdandi á økinum (tað undirritaði kennir til, so er einki tilíkt regulverk í Føroyum). Hvar markið gongur millum hesi renslini er sjálvandi treytað av avtaluni millum stovnin og avvarandi landsstýrisdeild. Sum undirritaði skilir, so er eingin slík avtala gjørd við sjálvsognarstovnar, sum eru tiknir við á fjggjarlóg við rakstrarætlan, og skapar henda vantandi avtala ógreidleikar í spurninginum, hvat er "alment" og hvat er undir sjálvsognarstovninum. Henda vantandi avtala má eisini merkja, at tað reint umsitingarligt er ivi um, hvør ger hvat!

Undirritaði heldur, at tá ið ongar eksplicittar avtalur eru gjørdar um skilnaðin millum renslini, so má skilnaðurin gerast implicit. T.e. at tey verkevni, teir útrokningarhættir, tær fordeilingar, sum lógu um fyrirtætt fyrri játtanini til stovnin, eru avgerandi fyrri, hvat verður roknað til renslid hjá sjálvsognarstovninum og tað renslid, sum er partur av játtanarroknskapinum. Hetta merkir, at hevur ein sjálvsognarstovnur ikki tikið ávísar inntøkur við tilhoyrandi útreiðslum við í rakstrarætlanina, sum er grundarlagið undir játtanini á fjggjarlógina, so skulu hesar inntøkur takast við undir renslinum hjá sjálvsognarstovninum.

Mælt verður til sum skjótast at formalisera hesi viðurskifti við sjálvsognarstovnar, so hesi viðurskifti eru eintýðug í sambandi við fjggjarlógina fyrri 1998. Jú longri verður bíðað, jú meira rótut verða hesi viðurskifti.

Tað einfaldasta er nokk at skilja 100% millum áðurnevndu rensl, og um hetta ikki altíð letur seg gera, so neyvt at allýsa ein skilnað. Spurningurin verður tí, hvat er tað fyrri ein roknskap, sum sjálvsognarstovnurin skal gera. Í niðanfyrirstandandi talvu er spurningurin vístur.

Talva, sum sýnir, hvussu roknskapurin fyrri ein sjálvsognarstovnur er sundurbýttur sum fylgja av nýggju játtanareglunum

I: Roknskapurin fyrri eina rakstrarjáttan	II: Roknskapurin fyrri virkseimið á sjálvsognarstovninum
Roknskapur fyrri virkseimið, sum lögtingið játtar til	Roknskapur fyrri t.d. gávur, studningar frá norðurlendskum grunnum o.l., tiltøk, sum stovnurin skipar fyrri, afturgjalding av lánum, sum tað almenna rindar studning til og rentuavkast av ogn.

A: Tað er nógv, sum talar fyrri, at roknskapurin, sum sjálvsognarstovnurin skal gera, er I+II, tí tað er í regi av sjálvsognarstovninum, at virkseimi verður fram.

B: Hinvegin kann ein grundgeva fyrri, at talan er um tvey so væl sundurskild rensl, at ein roknskaparliga kann halda hesi viðurskifti sundurskyld tvs.

at sjálfvagnarstovnurinn bert skal gera roknskap fyrir part II, meðan hin parturinn I er ein partur af landsroknskapinum. Bert partur I er áhugaverður í landskassahöpi, so fyrir landskassan er hetta eingin trupulleiki, men ein ávörðun er að takast um hetta sum skjótast!

Hvat so er galdandi, so er spurningurinn hvörjum roknskaparreglum roknskapurinn fyrir sjálfvagnarstovnin skal setast upp eftir. Landsstýrið kann samb. RL §2, 2. stk. áseta, at reglurnar eisini fevna yfir roknskaparviðurskiptini hjá sjálfvagnarstovninum. Út frá einum praktiskum sjónarmiði vildi það verið skilgott, at bæði partur I og partur II ella partur I og partur I+II fylgdu sömu reglum.

Ein annar spurningur er, hvussu fer ein frá gomlu skipanini til nýggju skipanina - tvs. hvussu verður fjálgjafarstöðin 1. janúar '97 viðgjörð.

- 1) Millumverandi millum landskassa og stovn eigur at verða uppgjört - hetta merkir vanliga, at hevur stovnurinn fingið ov nógv útgildið, so skal hetta rindast aftur landskassanum og øvugt, so má søkjast um eina eykajáttan. Møguliga kann stovnurinn fjálgja eitt tilíkt undirskot av tí, sum sjálfvagnarstovnurinn eigur, hetta eigur landsstýrisdeildin at taka stöðu til, um hesin spurningur er aktuallur.
- 2) Tá ið punkt 1 er gjört, so verður primofjálgjafarstöðin upprættað í renslinum hjá sjálfvagnarstovninum. Í hesum føri er ikki tikin stöða til, hvør eigur frívirðið, sum uppstendur við at landskassin rindar studning til at niðurgjalda lán hjá sjálfvagnarstovninum. Heldur ikki er stöða tikin til tann útbúnað, sum landið fjálgjar hjá sjálfvagnarstovninum. Spurningurinn hvørt stovnurinn skal rinda eitt overhead til landskassan fyrir tað virksema, sum sjálfvagnarstovnurinn skipar fyrir, ella ikki má liggja í avtaluni millum avvarandi stovn og landsstýrisdeildina.

Sum nevnt omanfyri, so skulu allar transaktiónir fyrir part I skrásetast í FSL-skipanini. Ynskir stovnurinn hetta, so kann gjaldstovan upprætta sjálfvagnarstovninum eitt pláss í FSL-skipanini, sum liggur uttanfyri landskassarenstið. Hetta kann vera praktiskt, um tað bert fara fáar ræslur fram undir sjálfvagnarstovninum ella at stovnurinn bert ynskir at umsitingin arbeiðir í einum roknskaparkervi.

Leggjast kann tó afturat, at samb. RK §4, 6. stk. so kann vera sjálfvagnarstovninum (II) álagt at nýta FSL-skipanina.

Gjaldstovan heldur, at parturinn (II), sum er sjálfvagnarstovnur, eigur at fáa so mikið av ráðarúmi, at teir fyrimunnir, sum sjálfvognarkonstruktiónin hevur, koma til rættis. Dømi um fyrimunnir við einum sjálfvagnarstovni eru:

- Ein almennur listaskáli kann ikki søkja útlenskar grunnar um studning at keypa list, tí eigur sjálfvagnarstovnurinn eftir egnum ynski at hava møguleika at skipa ein part av virkseminum í regi av sjálfvagnarstovninum (II)
- Ein sjálfvagnarstovnur hevur størri møguleikar fyri at bjóða tænastru út enn ein almennur stovnur, sum er bundin av teimum ásetingum, sum liggja í reglunum um játtanarskipanina.
- Tað liggur eitt motivatiónsmoment í, at ein sjálfvagnarstovnur uttan at landsstýrið blandar seg, kann veksa um stovnsfæðið.

Henda viðgerð er gjørd í eini handavending, og tí er einki gjørt við at kann, um tað liggja forðingar í teimum sjálvsognarkonstruktiónum vit hava í Føroyum. Í øllum førum, so loysa nógvir spurningar seg sjálvar við, at báðir partar avtala, hvat arbeið verður eftir. Hetta er uttan iva tað týðningarmesta av øllum!

Leif Abrahamsen (sign.)